

ARCHEOLOGIENOTA BEKKEVOORT - HEUVELSTRAAT

K. PLESSERS, K. BOUCAERT, N. GEELLEN,
S. VERSTREKEN, D. WIJNS & J. CLAESEN

FEBRUARI 2025

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Bekkevoort-Heuvelstraat

Auteur(s)

Kevin Plessers, Kevin Bouckaert, Niels Geelen,
Stien Verstreken, Dimitri Wijns & Jan Claesen

Projectnummer

2024L263

Plaats en datum

Kortenaken, februari 2025

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2024L263
ISSN 2034-5615

© 2025 ARCHEBO bv

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoekopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	7
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	8
2.2	<i>Toekomstige situatie.....</i>	11
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	12
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	21
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	23
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	30
4	Resultaten bureauonderzoek	31
4.1	<i>Algemeen</i>	31
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	31
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	33
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	34
5	Bibliografie	35
6	Figurenlijst.....	36
7	Plannenlijst.....	37

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

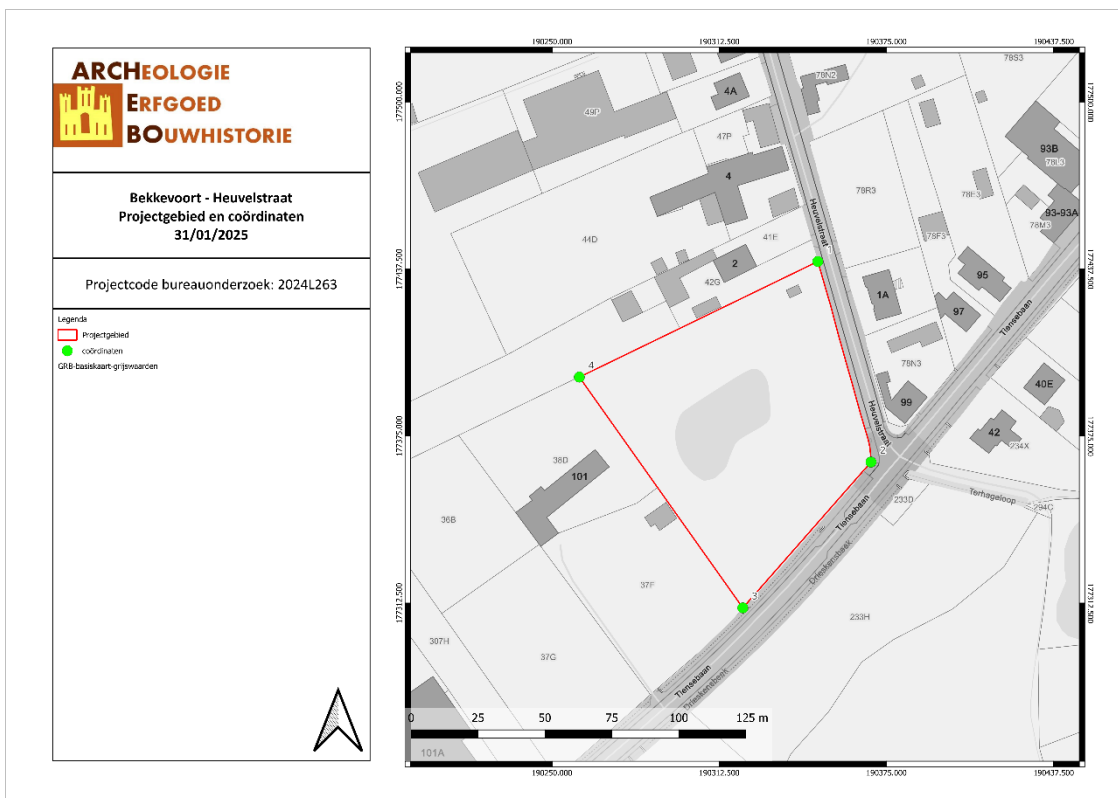
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bv een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Heuvelstraat en de Tiensebaan te Bekkevoort (Vlaams-Brabant). Dit terrein zal verkaveld worden.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in februari 2025 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

Administratieve fiche																									
Naam site:	Bekkevoort-Heuvelstraat																								
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem																								
Ligging:	Vlaams-Brabant, Bekkevoort, Heuvelstraat - Tiensebaan																								
Kadaster:	Bekkevoort, afdeling 3/Bekkevoort, sectie C, perceel 40B																								
Coördinaten:	<table> <tr> <td>1</td> <td>X</td> <td>190349.49</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177440.76</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>X</td> <td>190369.97</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177364.67</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>X</td> <td>190321.28</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177310.18</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>X</td> <td>190260.140</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>177397.152</td> </tr> </table>	1	X	190349.49		Y	177440.76	2	X	190369.97		Y	177364.67	3	X	190321.28		Y	177310.18	4	X	190260.140		Y	177397.152
1	X	190349.49																							
	Y	177440.76																							
2	X	190369.97																							
	Y	177364.67																							
3	X	190321.28																							
	Y	177310.18																							
4	X	190260.140																							
	Y	177397.152																							
Uitvoerder:	ARCHEBO bv Merelnest 5 3470 Kortenaak																								
Projectcode bureauonderzoek:	2024L263																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever																								
Grootte projectgebied:	ca. 7550 m ²																								
Uitvoeringsperiode:	februari 2025																								
Reden van de ingreep	verkaveling																								
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.																								
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, omgevingsvergunning, Bekkevoort																								

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskaarten en luchtfoto's.

BEHE/31/01/25/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025)

BEHE/31/01/25/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2023 (Geopunt, 2025)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied grenst in het oosten aan de Heuvelstraat en in het zuiden aan de Tiensebaan. Momenteel is er één klein bijgebouw/stal terug te vinden in de meest noordelijke hoek van het projectgebied. Het gaat om een paardenstal met golfplaten dak en wanden gemaakt uit hout. Vermoedelijk is deze stal ongefundeerd en hebben enkel de vier hoekpalen enige, in oppervlakte zeer beperkte, verstoring veroorzaakt. Centraal in het westen tot midden in het projectgebied ligt een vijver. De verstoringsdiepte die deze vijver veroorzaakt heeft bedraagt minimaal 1 m -mV. uit oudere luchtfoto's (zie punt 3.3.2) blijkt dat deze vijver oorspronkelijk groter was in en zich in oostelijke richting uitstrekte. Het oostelijke deel werd in het verleden echter reeds gedempt. De rest van het projectgebied is in gebruik als weiland. Het westen van het projectgebied valt binnen agrarische gebieden en het oosten binnen woongebieden met landelijk karakter. De totale oppervlakte bedraagt ca. 7550 m².

BEHE/31/01/25/3 - Digitale aanmaak

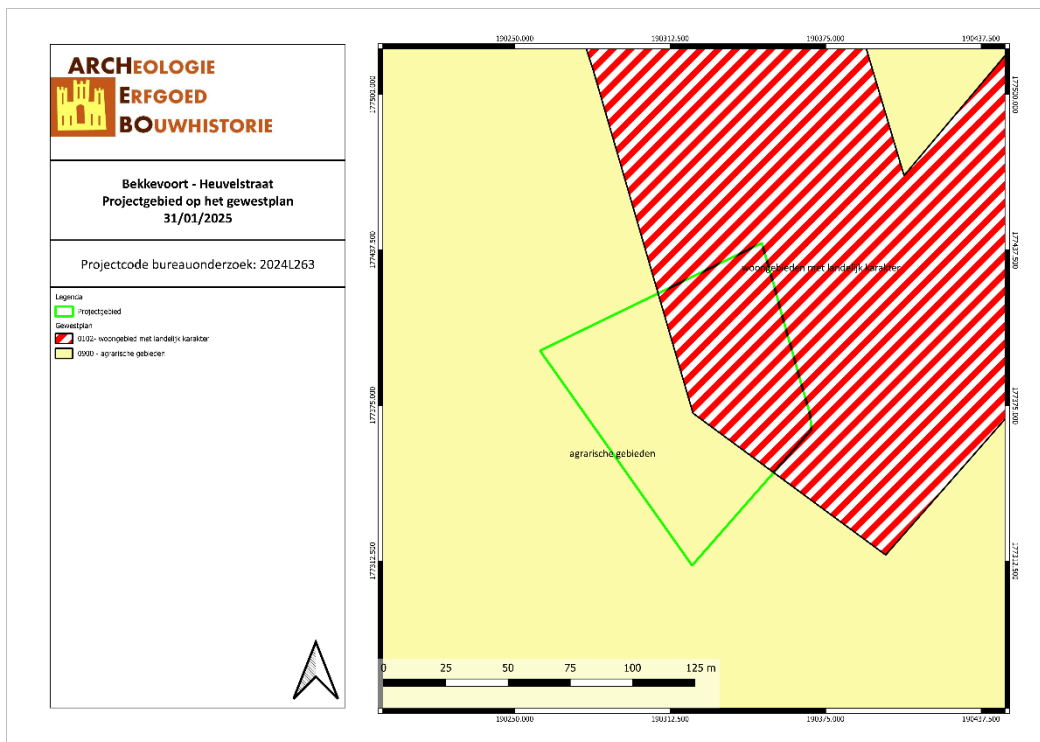
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2023 (Geopunt, 2025)

Figuur 5: Zicht op de paardenstal in het noorden van het projectgebied (Google Street View, september 2010)

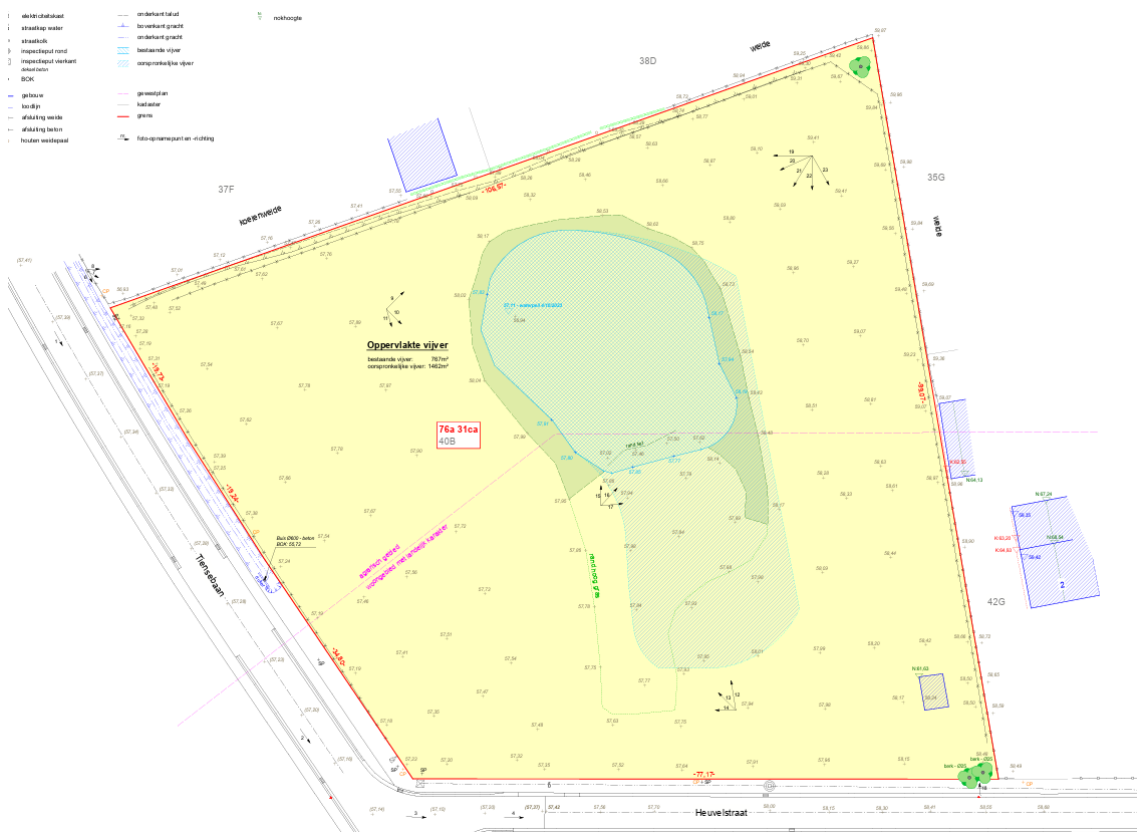

Figuur 6: Zicht op de vijver voor de demping van het oostelijke deel (Google Street View, september 2010)

BEHE/31/01/25/4 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025)

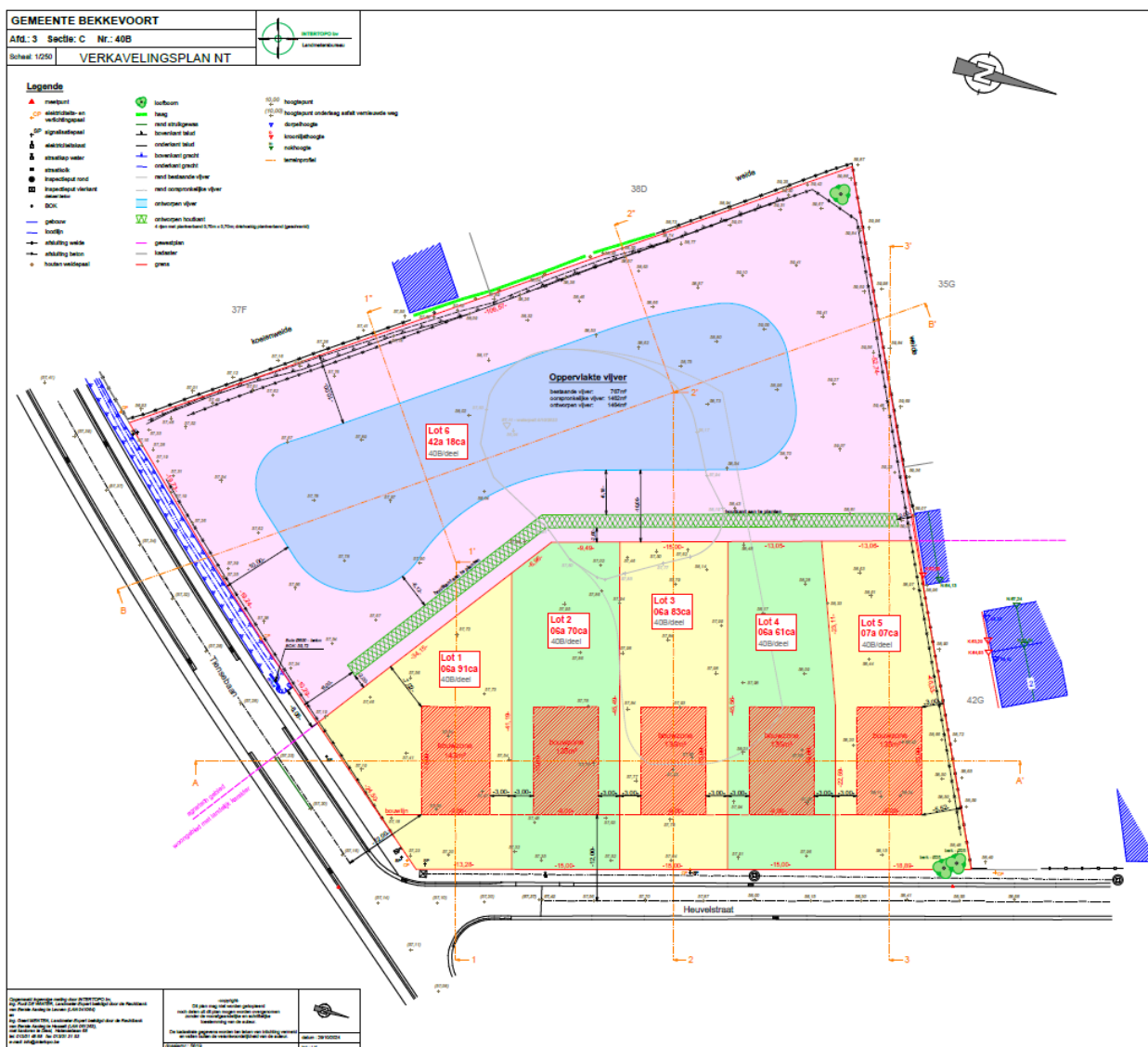

Figuur 8: Bestaande situatie (Opdrachtgever, 2025)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in 6 loten. Loten 1 tot en met 5 worden voorzien voor woningbouw. Het gaat hierbij steeds over open bebouwing. Binnen lot 6 zou de huidige vijver van oriëntatie veranderd worden. Het oostelijke deel van de bestaande vijver wordt dicht gegooid. De nieuwe oriëntatie zal ruwweg noord-zuid zijn. De bestaande vijver heeft een oppervlakte van ca. 767 m², de nieuwe vijver zal ca. 1464 m² groot zijn en zoals gezegd deels overlappen met de ligging van de bestaande vijver. De bodemingreep die gepaard gaat met de aanleg van deze nieuwe vijver zal minimaal 1 m -mV bedragen.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat zijn er nog geen bouwplannen beschikbaar. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen het volledige projectgebied.

Figuur 9: Verkavelingsplan (Opdrachtgever, 2025)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

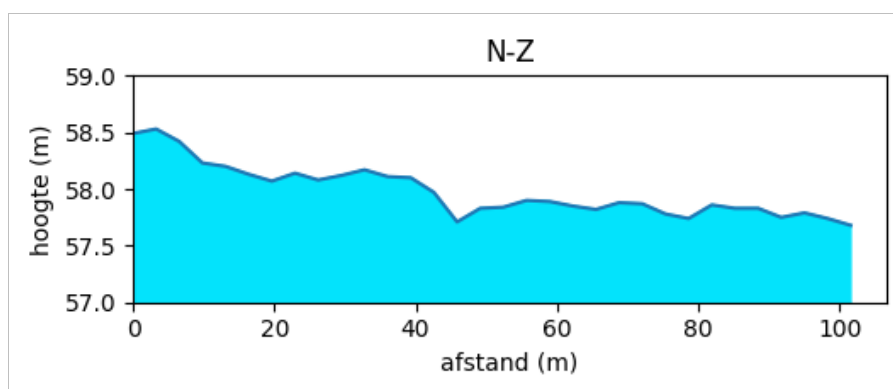
De gebruikte kaarten werden in georeferentieerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

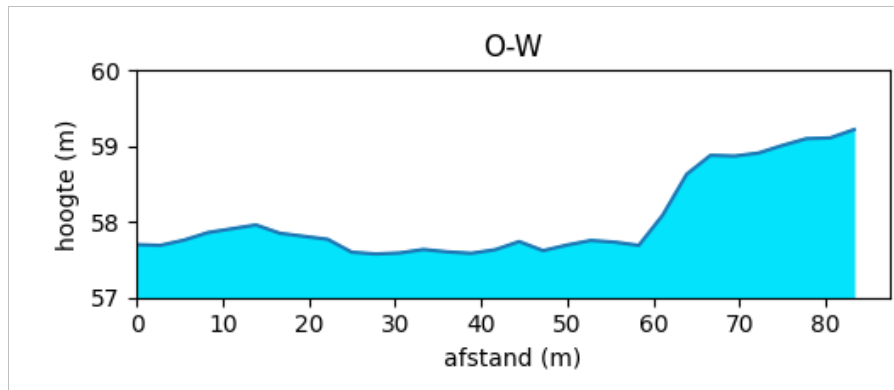
Het projectgebied ligt aan de Heuvelstraat en Tiensebaan in Bekkevoort, een stad en gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente Bekkevoort wordt omringd door de gemeenten Scherpenheuvel-Zichem in het noorden, Diest in het noordoosten, Halen in het oosten, Kortenaken in het zuidoosten, Glabbeek in het zuidwesten, Tielt-Winge in het Westen en Aarschot in het noordwesten. De gemeente bestaat naast Bekkevoort zelf nog uit de deelgemeentes Molenbeek-Wersbeek en Assent. Het projectgebied ligt buiten de dorpskern van Bekkevoort en wordt deels omringd door lintbebouwing, maar ook door natuurgebied. In de wijdere omgeving ligt de autosnelweg (E314).¹

De hoogte van het projectgebied daalt van 58,5 m TAW in het noorden naar 57,5 m TAW in het zuidoosten, een daling van 1 m over een afstand van ca. 100 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus nagenoeg over het gehele terrein hetzelfde. Van oost naar west is er wel een plotse stijging te merken rond 60 m van een hoogte van 57,5 m TAW naar 59 m TAW. De Drieskensbeek loopt net ten zuiden van het projectgebied. Door de nabije ligging van water, maar ook de ligging op de overgang tussen een beekvallei en twee heuvels in het noorden en westen, is er een kans op het aantreffen van steentijd artefactensites. De bodem van het projectgebied is vermoedelijk te nat voor steentijdsites, maar de aanwezigheid van mogelijke drogere zandruggen, die wel geschikt zouden zijn voor een aanwezigheid tijdens de steentijd, kan op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten.

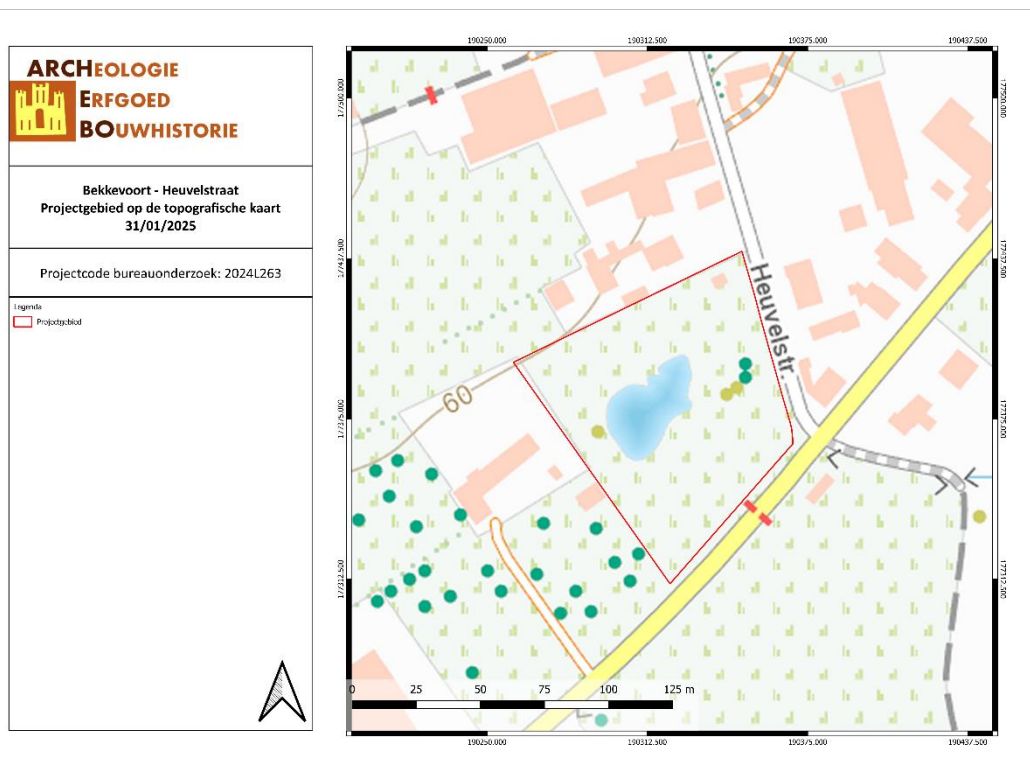

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (N-Z) (Geopunt, 2025)

¹ Wikipedia, "Bekkevoort", in Wikipedia, geraadpleegd 31 januari 2025, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bekkevoort>

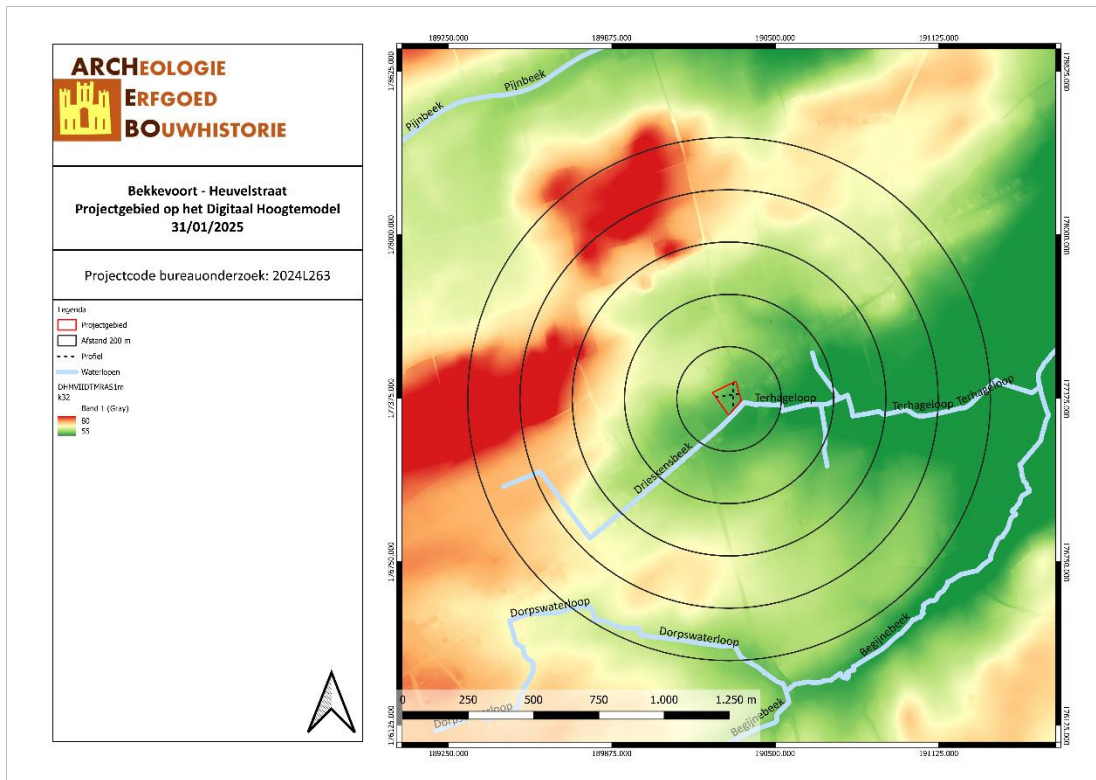

Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (O-W) (Geopunt, 2025)

BEHE/31/01/25/5 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025)

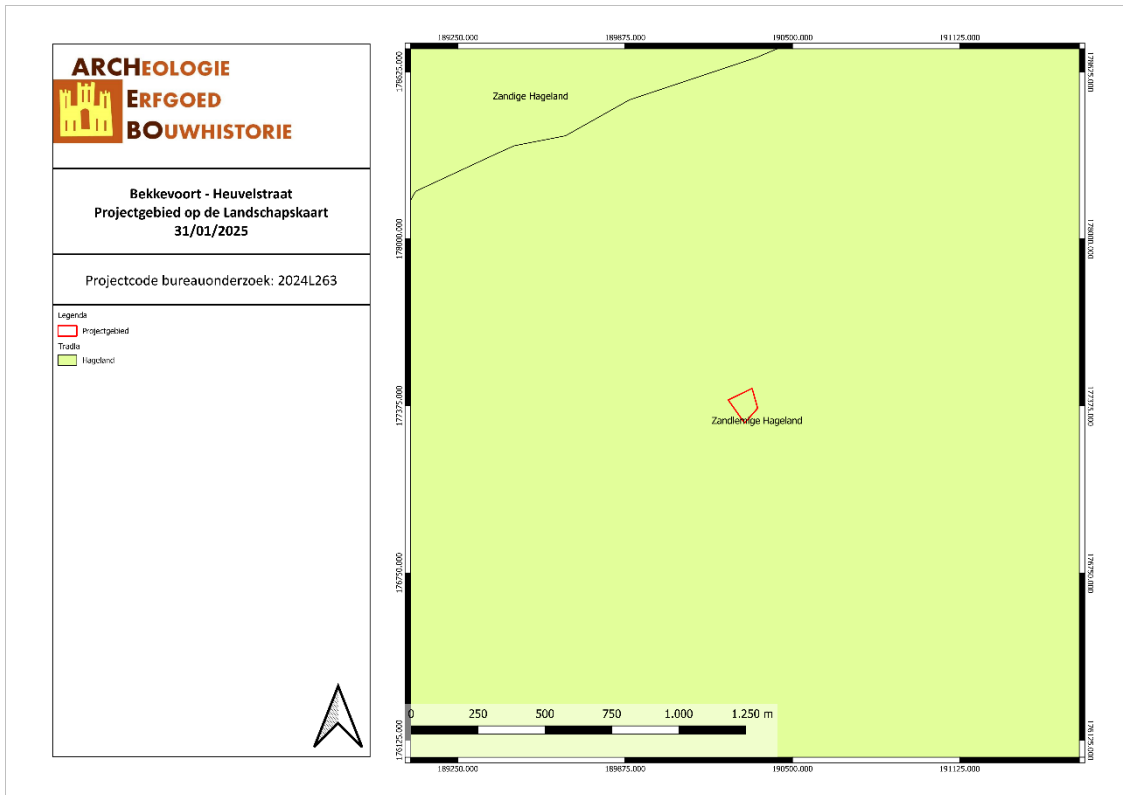
BEHE/31/01/25/6 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel detail (Geopunt, 2025)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd binnen het Hageland en meer bepaald op het Zandlemige Hageland.

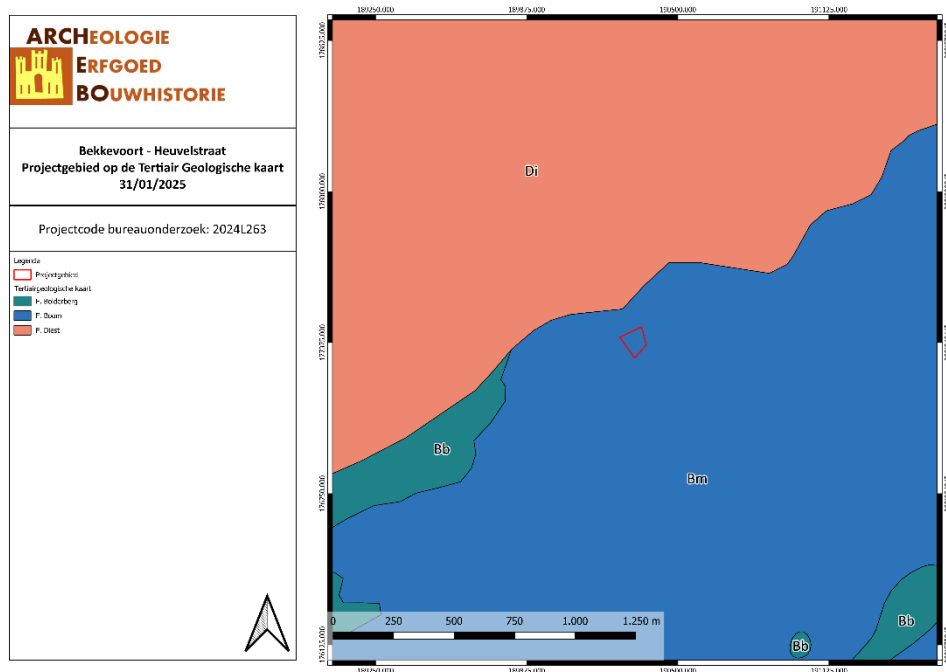

BEHE/31/01/25/7 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de Formatie van Boom. De overspoeling in deze formatie bleek van een aanzienlijke diepte te zijn. Na de Ieperiaan-klei, wordt een tweede dikke kleilaag afgezet, de *Boom Klei (Formatie van Boom)*, die in de ondergrond van de Kempen tot 100 m dik wordt. Zijn typische gebande structuur (blauwgrijze tot bruinzwarte klei, zandhoudend, afwisselend met dunne lagen silt) en het voorkomen van platte kalkversteningen, de septaria, vindt men terug tot in Saksen waar hij als Septarien-Ton gekend is.²

BEHE/31/01/25/8 - Digitale aanmaak

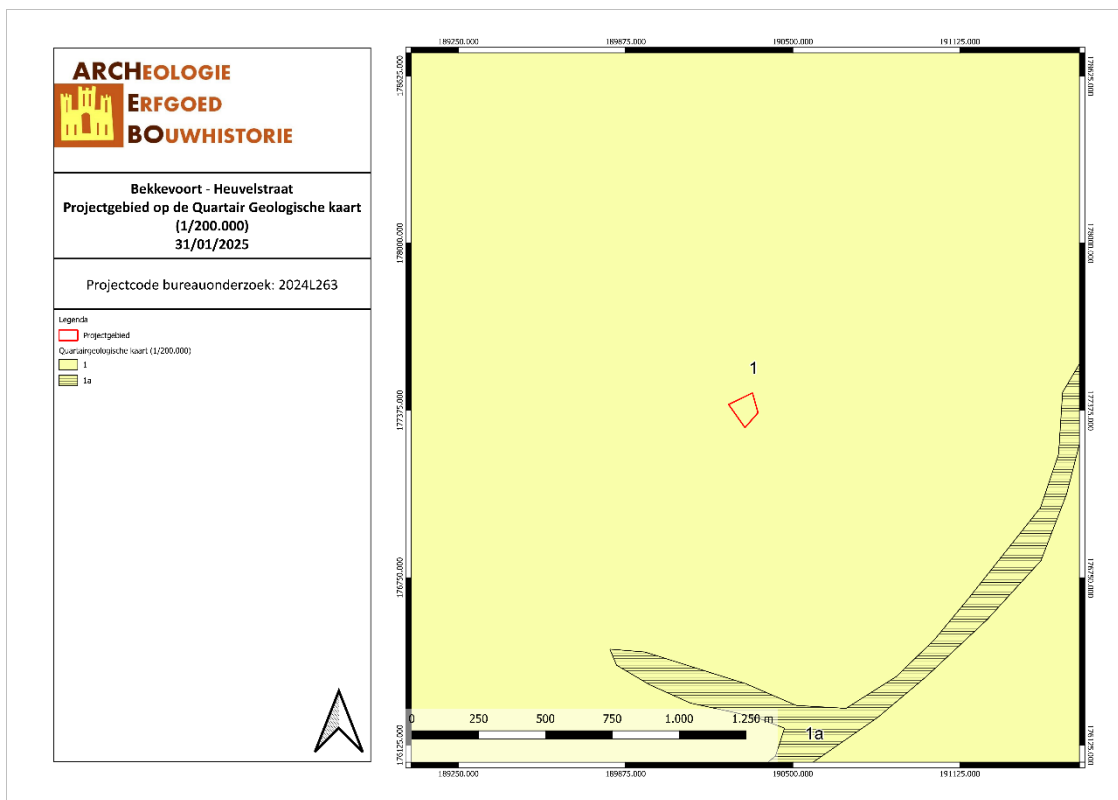
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)

² Gullentops en Wouters, *Delfstoffen in Vlaanderen*, 17; "Databank Ondergrond Vlaanderen", *Databank Ondergrond Vlaanderen*, geraadpleegd 11 januari 2017, <https://www.dov.vlaanderen.be/>.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het volledige projectgebied zich binnen type 1.

Type 1 omvat hellingsafzettingen van het Quartair, die mogelijk afgedekt zijn met eolische afzettingen, zand tot silt, uit het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holoceen, zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen, silt in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.³

BEHE/31/01/25/9 - Digitale aanmaak

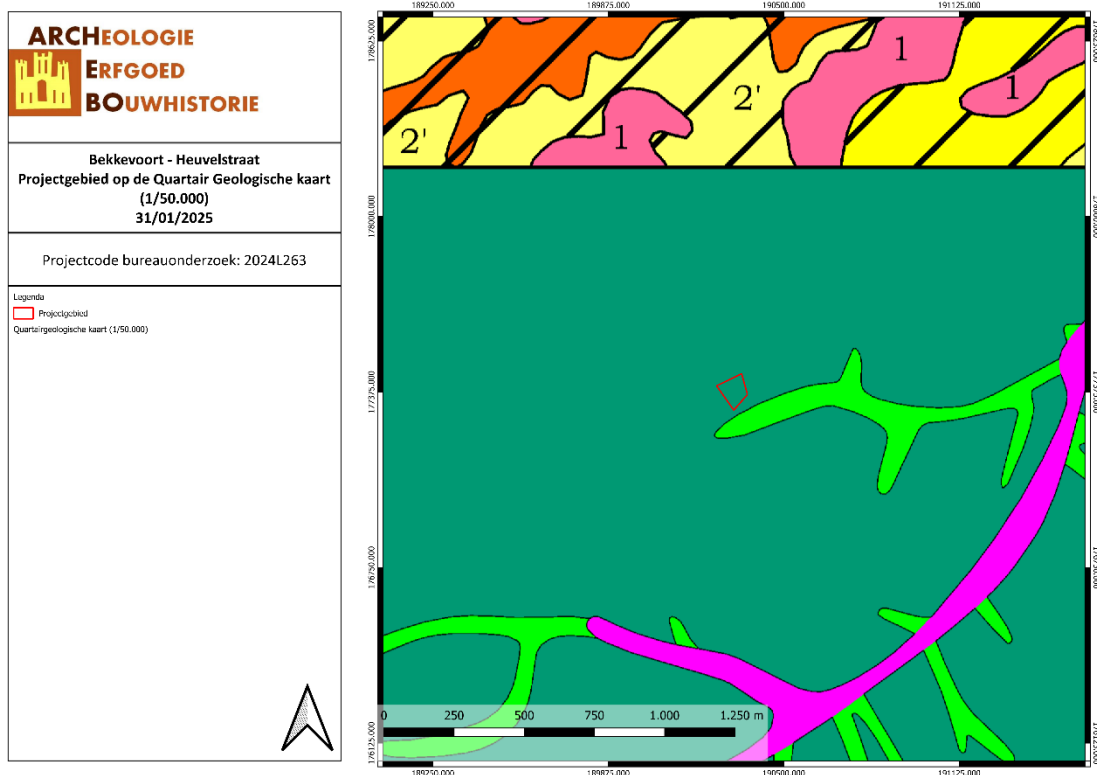
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)

³ Databank Ondergrond Vlaanderen.

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) valt het volledige projectgebied binnen type 6. Dit is een zandleemafzetting (f). De eolische zandleemafzettingen zijn van pleistocene ouderdom. Men veronderstelt dat deze van dezelfde ouderdom zijn als het Brabant leem bij de eolische leemafzettingen.

Op sommige plaatsen is dit zandleempakket relatief dik. Dit zandleempakket komt voornamelijk ten noordwesten van Leuven voor en is opgewaaid uit de bedding van de pleistocene laatglaciale Dijle. Deze leemmassa drukt op het onderliggende reliëf en bezit een eigen karakteristieke vorm die herkenbaar is.⁴

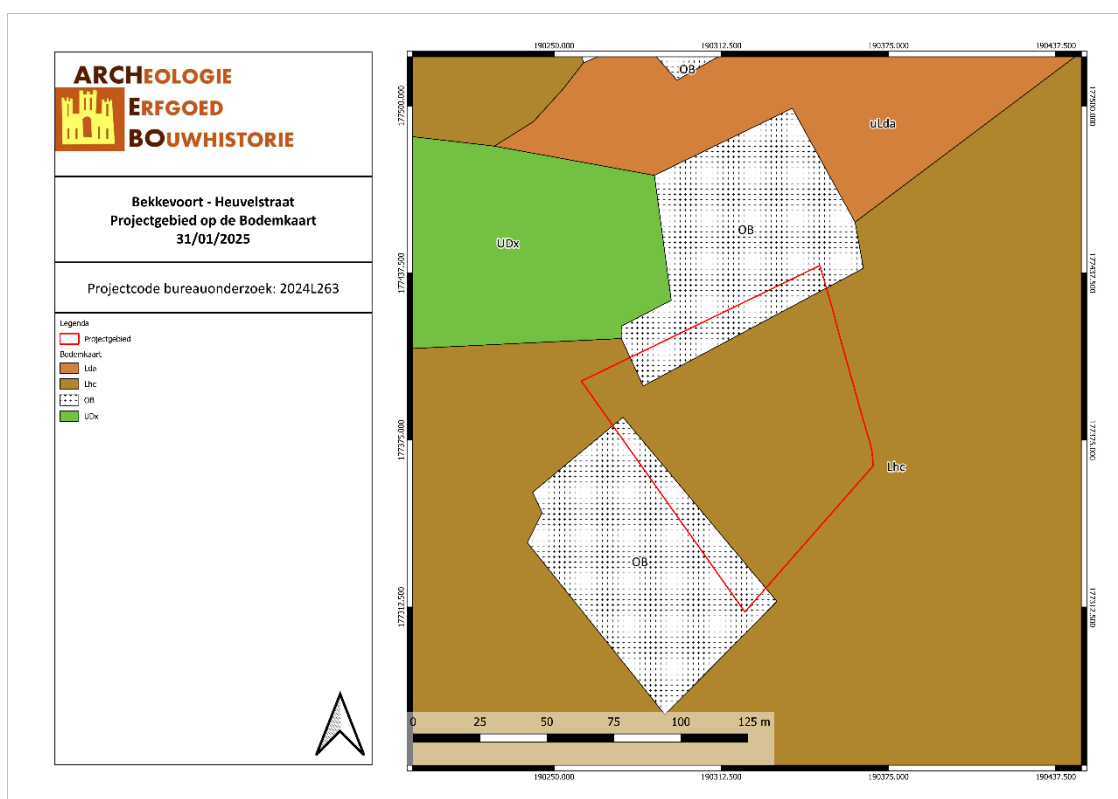
BEHE/31/01/25/10 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025)

⁴ GOOSSENS E., GULLENTOPS F. en VANDENBERGHE N., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 32, Leuven*, Leuven, 2007, p. 29.

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het noorden en zuidwesten van het projectgebied binnen een OB bodem. OB betekent 'onder bebouwing'. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd waardoor de onderliggende bodemserie niet meer te identificeren is. Het grootste deel van het projectgebied bestaat echter uit een Lhc bodem. Bij de landbouwgronden is de humeuze bovengrond 25-30 cm dik, grijsbruin, en vertoont roestverschijnselen in het benedengedeelte. Onder bos heeft Lhc een ruwe humusbedekking. De onderliggende uitgeoogde horizont is duidelijk roestig en bleek tot grijsgeel; de verbrokkelde textuur B is eveneens sterk gegleyifieerd, zeer onregelmatig en vertoont grillige vlekken, bruinachtig en sterk roestig. De Lhc gronden vertonen periodiek sterke wateroverlast. De gronden zijn weinig geschikt voor akkerbouw, maar geschikt voor weide alhoewel de bodem in de zomer sterk kan uitdrogen. Hij is weinig geschikt voor fruitteelt; in het Hageland geven peer en pruim na kunstmatige drainering voldoening.⁵

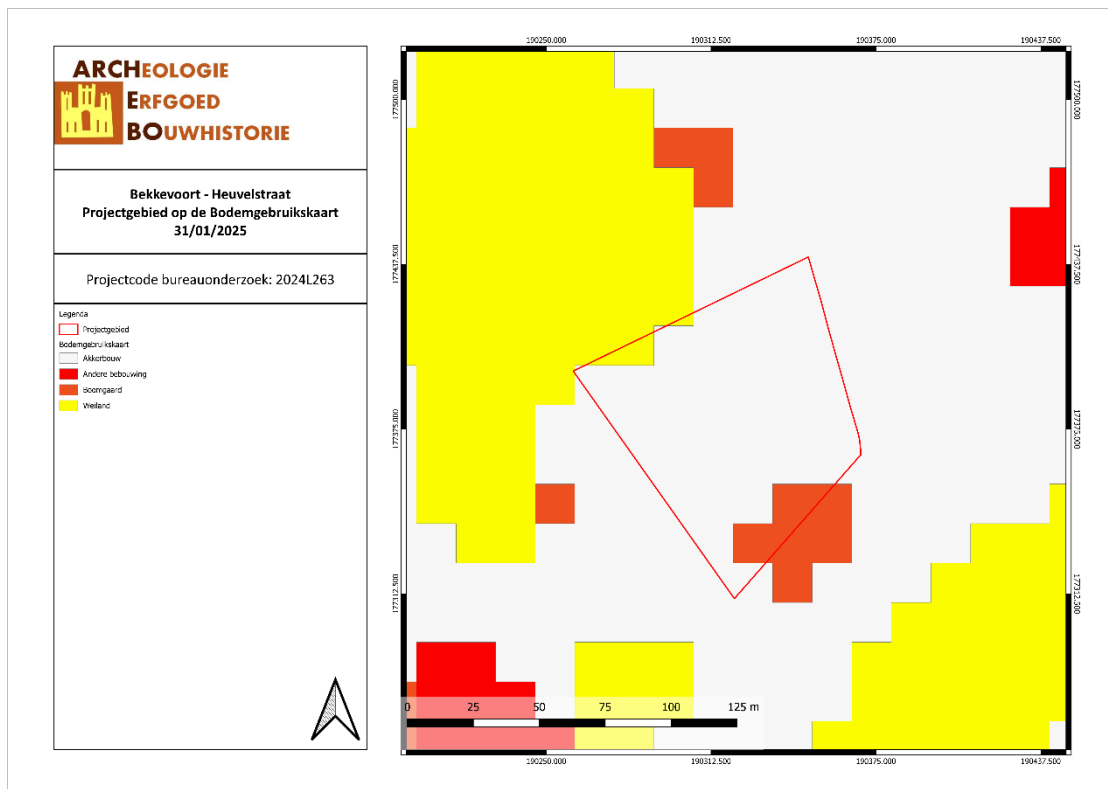

BEHE/31/01/25/11 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)

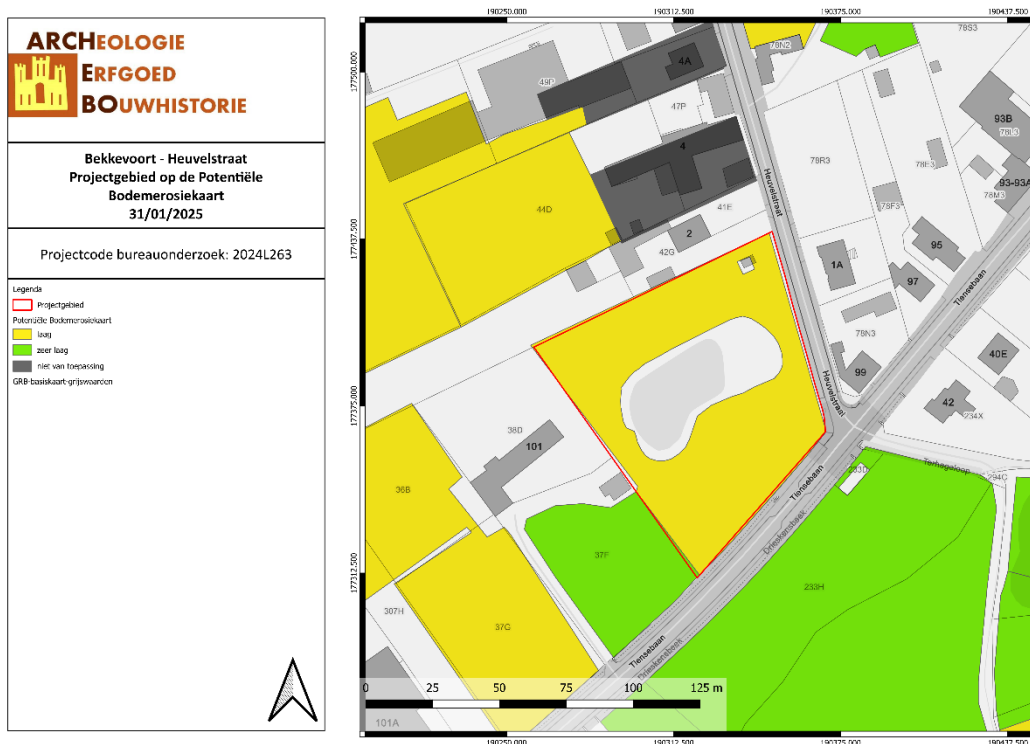
Volgens de bodemgebruikskarta valt het uiterste noorden van het projectgebied binnen weiland. Het zuiden valt binnen een boomgaard, maar grotendeels wordt het projectgebied gekarteerd binnen andere bebouwing. Volgens de bodemerosiekaart is het volledige projectgebied gelegen op een locatie met lage erosie.

⁵ E. Van Ranst en C. Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart (Schaal 1:20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 223.

BEHE/31/01/25/12 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruikskartaart (DOV, 2025)

BEHE/31/01/25/13 - Digitale aanmaak

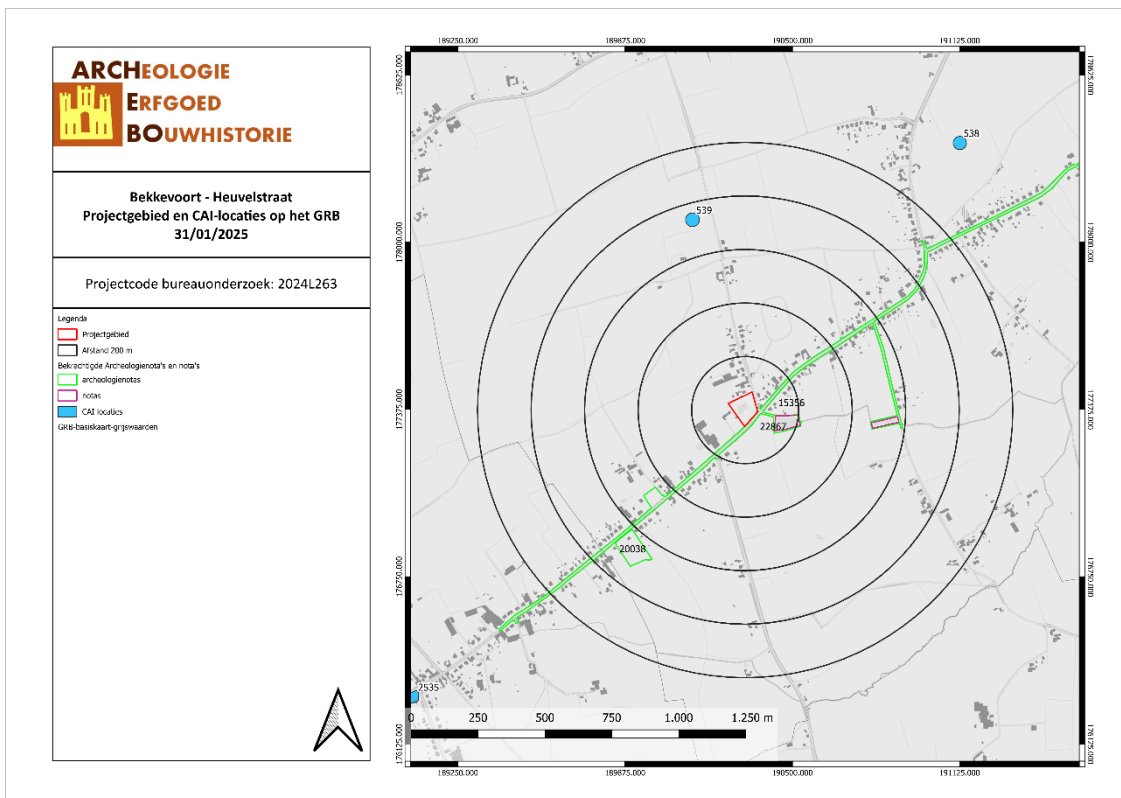
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km is slechts 1 archeologische waarde bekend.

Ca. 668 m ten noorden van het projectgebied (CAI 539) zijn via veldkartering archeologische vondstenconcentraties aangetroffen van lithisch materiaal uit het neolithiserend mesolithicum.

Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)

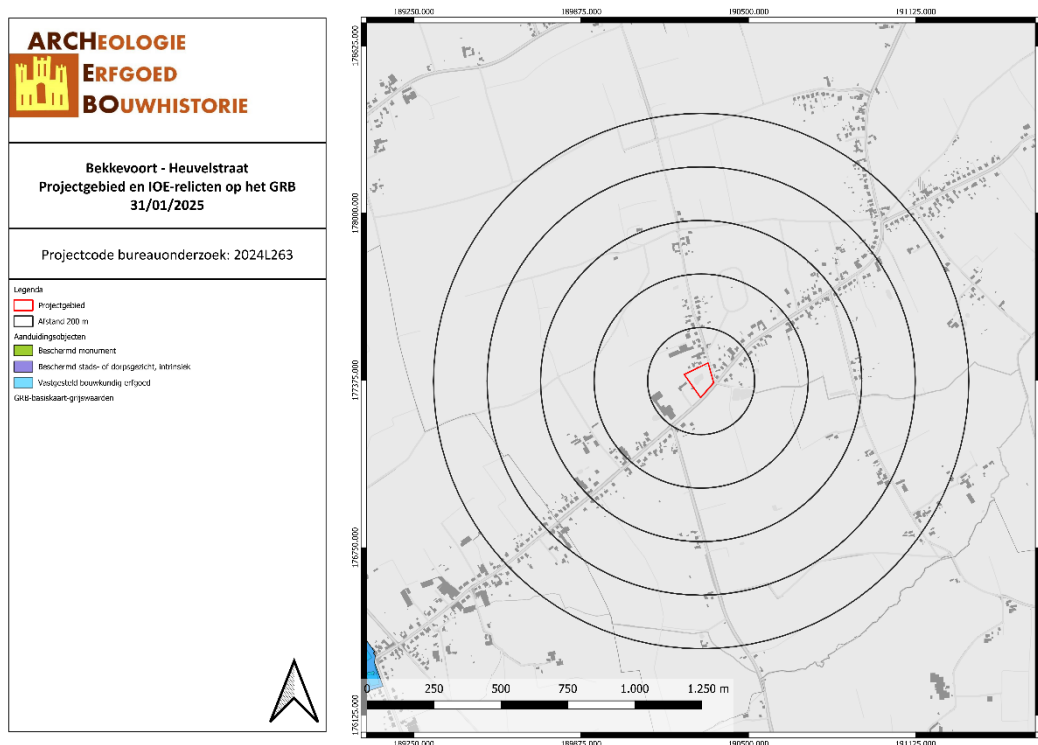
3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

Binnen een straal van 400 m rondom het projectgebied werden 2 archeologienota's opgesteld. Grenzend aan het projectgebied is een lijntracé gelegen waarvoor geen vervolgonderzoek werd aangeraden.⁶ Ca. 70 m ten oosten van het projectgebied werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij bewoningssporen en objecten uit de volle en late middeleeuwen werden aangetroffen.⁷

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁸

Rondom het projectgebied bevinden zich geen gebieden waarin IOE-relicten zijn vastgesteld.

BEHE/31/01/25/15 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)

⁶ HOLSTEIN C., Archeologienota Tielt-Winge en Bekkevoort, Aartselaar 2020.

⁷ VAN LIEFFERINGE N., Nota: resultaten van het archeologisch vooronderzoek bij het project "Verbindingsriolering Netelzeep" in Bekkevoort, Tienen 2022.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 15 april 2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis⁹

Een Latijnse naam uit 1113 namelijk *Walterus de Baconisvado*, bevestigt de verklaring van de naam: “voorde”, als zijnde een doorwaadbare plaats van een persoon genaamd “Baco”. De voorde waarvan hier sprake is, lag bij de oude burcht van Bekkevoort en dit aan de Meerbeek aan de huidige weg naar Scherpenheuvel. Ten noorden van deze voorde wordt sinds de 13de eeuw “*Heilesem*” vermeld een oude heemnaam. (in 1258 *Helechen*, in 1283 *Henricus van Heilensem* en in 1295 *Joannes van Heilecum*). Vermoedelijk is deze naam ontstaan uit een Germaanse persoonsnaam *Heile* of *Hailo* met *heem*, woonplaats, en dateert hij van omstreeks de 7de eeuw. Vermoed wordt dat de nederzetting Heilesem, waarvan de naam sinds de 16de eeuw verdwenen is, ouder is dan de naam Bekkevoort. Deze laatste naam kreeg blijkbaar de overhand door de heren van de burcht bij de voorde, die de kleinere nederzettingen gingen overheersen.¹⁰

Van bij het ontstaan behoorde Bekkevoort tot de heerlijkheid Zichem. Via enkele erfenissen en adellijke huwelijken kwam Bekkevoort rond 1500 in handen van het huis Oranje-Nassau, dit tot aan de Franse Revolutie. De heren van Nassau legden in de buurt volop dennenbossen aan om in te jagen. Hendrik van Nassau was hierbij een voortrekker. Hiervan komt ook de naam Prinsbos.

Bekkevoort dankt zijn ontwikkeling grotendeels aan de Commanderie van de Duitse Orde¹¹. De commanderie Bekkevoort was van 1229 tot 1796 een van de twaalf commanderijen in de balije Biesen van de Duitse Orde en was daarmee ondergeschikt aan de landcommanderie Alden Biesen in Bilzen (Limburg).

De commanderie stond onder het gezag van de landcommandeur van Alden Biesen. De Commanderie te Bekkevoort ontstond in 1229-30 dankzij een schenking van Willem van Bekkevoort en Arnold van Diest. De ridders van de Duitse Orde breidden hun allodium verder gestaag uit. Jan van Meerbeek en hertog Hendrik III van Brabant schonken hun goederen te Bekkevoort aan de Duitse Orde. Van in het begin verbleven er 11 ridders, waaronder een pastoor en de commandeur. De commandeurs van Bekkevoort zouden grote jachtliefhebbers geweest zijn.

Het dorp Bekkevoort is in 1230 ontstaan dankzij de Teutoonse of Duitse Orde. De parochiepriesters van Bekkevoort waren allen priesters van de Duitse Orde. De commanderie werd verwoest in de godsdienstoorlogen in de jaren 1560-66 en verviel in 1700 grotendeels Van de oorspronkelijke gebouwen rest alleen een verbouwde puntgevel met vlechtingen. Van het interieur, verwerkt in het huidige 19de - 20ste -eeuwse hoofdgebouw, is nog een vrij ruim vertrek bewaard gebleven, verfraaid met sober stucwerk uit de tweede helft van de 18de eeuw. De Bekkevoortse commandeur had een refugehuis in Diest vanaf 1448 tot 1626. In 1652 verhuisde hij definitief naar Diest.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed, “Inventaris Onroerend Erfgoed”, geraadpleegd 15 april 2024, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.
Wikipedia, “Bekkevoort”.

¹⁰ CLAES, F. *Oude nederzettingenamen en middeleeuwse geschiedenis in de streek van Diest* in *Naamkunde*, jg. 24, Afl; 1-4, 1992, p. 137-138.

¹¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Commanderie_Bekkevoort

<https://www.graafschaploon.be/religieus-erfgoed/ridderordes/balije-biesen/bekkevoort>

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

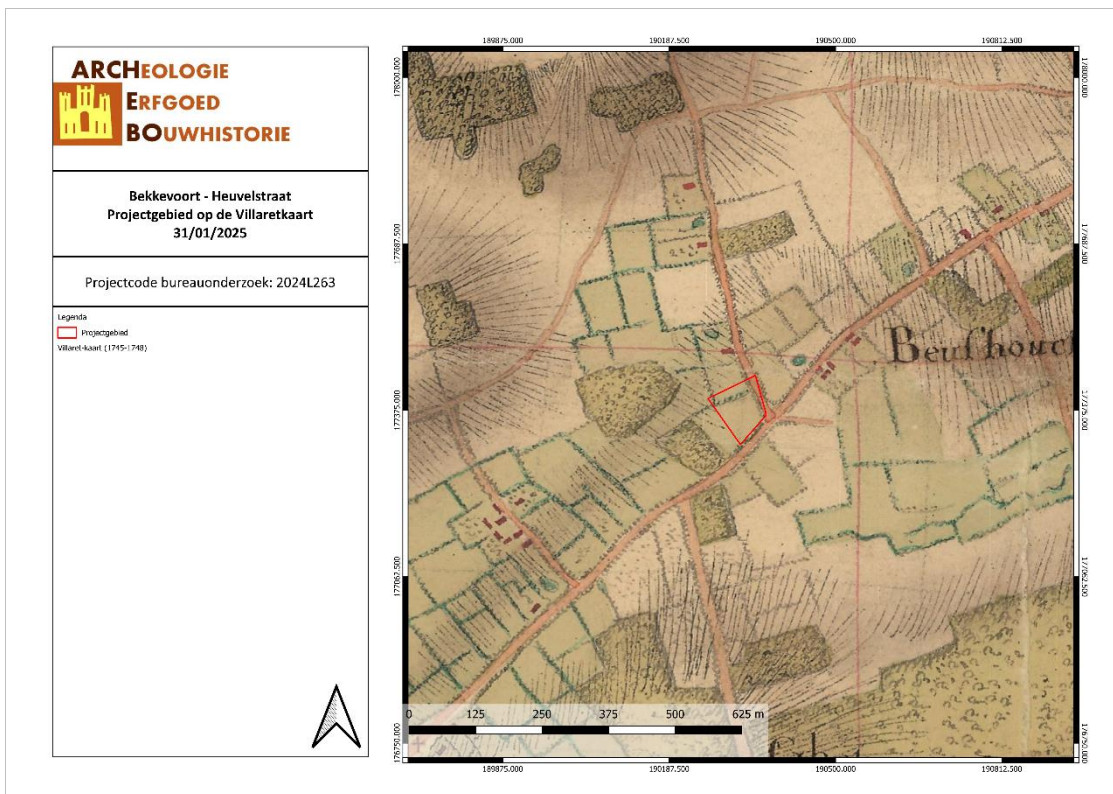
Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld, zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹²

Op de Villaretkaart is het projectgebied gelegen aan twee wegen die eenzelfde traject volgen als vandaag de dag het geval is. Het projectgebied is onbebouwd en in gebruik als weiland en ook in de omgeving is slechts sporadische bebouwing terug te vinden. Het landschap wordt gedomineerd door akkerland. Op de Ferrariskaart valt op dat er nu wel bebouwing wordt weergegeven binnen het projectgebied, al blijft de situatie verder hetzelfde. De Ferrariskaart is de enige kaart die bebouwing weergeeft binnen het projectgebied, het is mogelijk dat dit niet volledig waarheidsgetrouw is. De bebouwing op de Ferrariskaart valt binnen de vijver.

¹² 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>;
'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

BEHE/31/01/25/16 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)

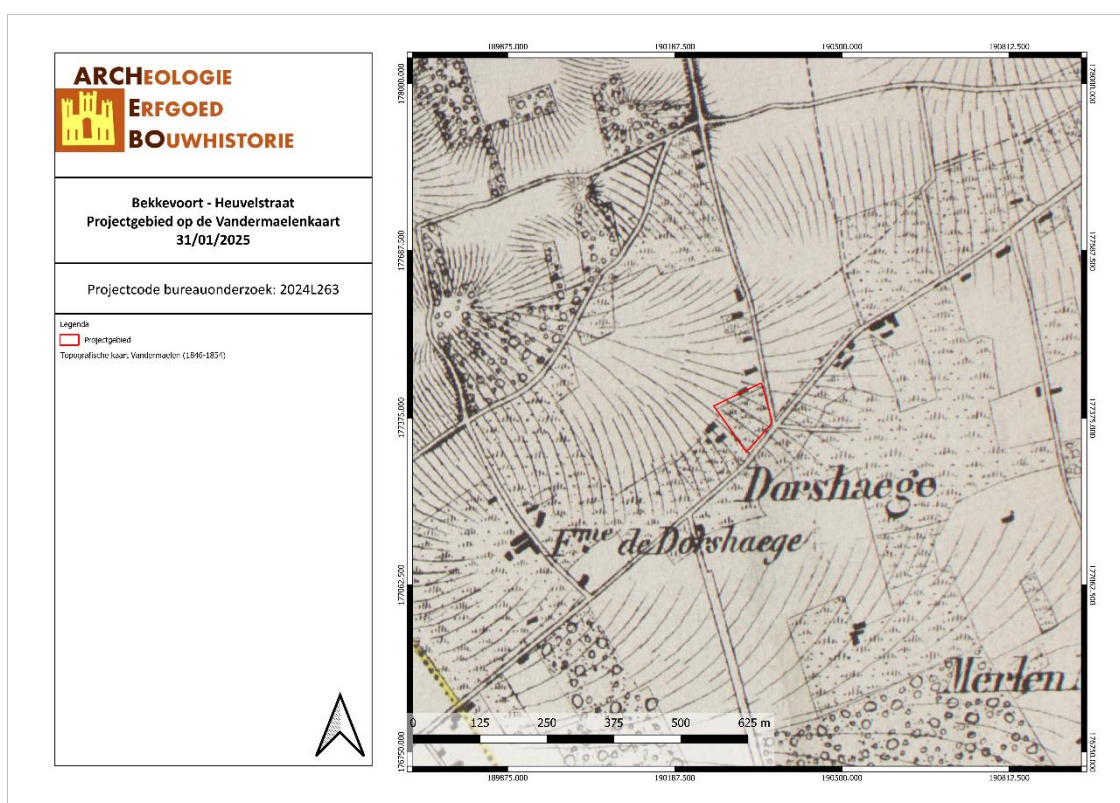

BEHE/31/01/25/17 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹³ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

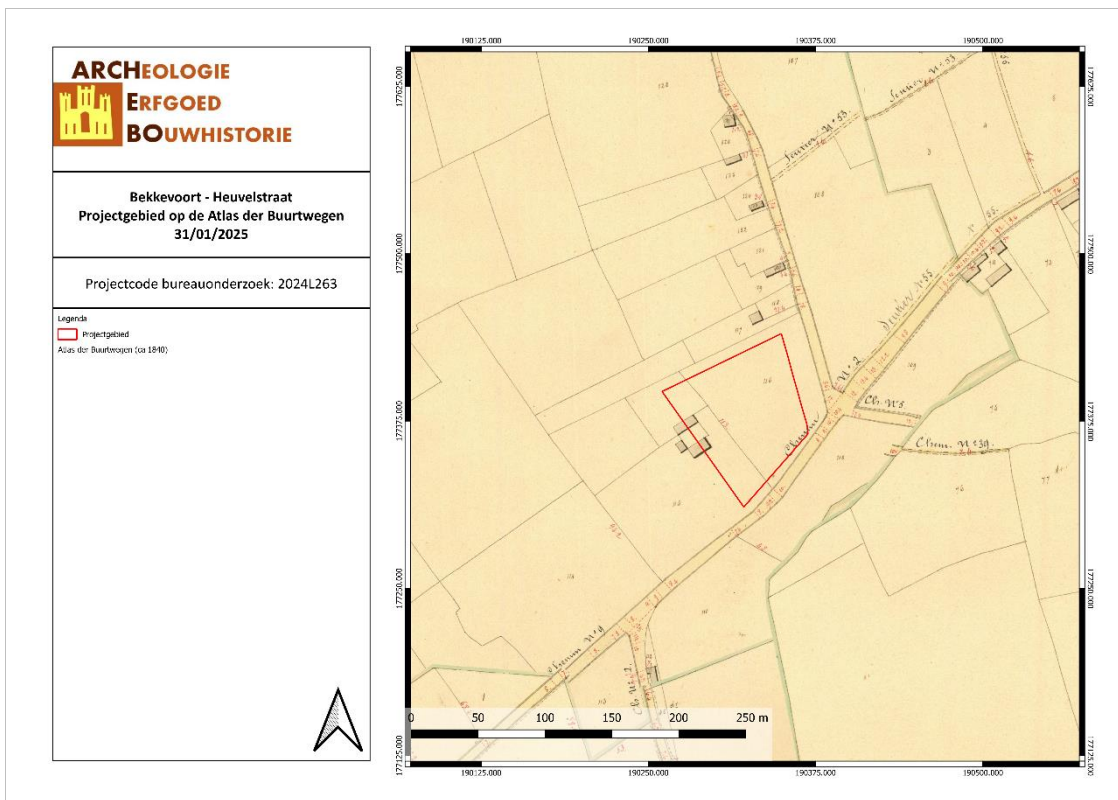
De Vandermaelenkaart, de Atlas der Buurtwegen en de Popp-kaart tonen alle drie dezelfde situatie: het projectgebied ligt langs twee wegen die eenzelfde traject volgen als vandaag de dag en dat bebouwing hierbinnen niet aanwezig is. Op de Vandermaelenkaart ligt het projectgebied binnen weiland en is het toponiem Dorshaeghe zichtbaar. Op de Atlas der Buurtwegen is het projectgebied gelegen langs Chemin nr 2 (Tiensebaan) en Chemin nr 5 (Heuvelstraat). Op de Popp-kaart ligt het projectgebied aan de Tienensebaan en de Boterpotstraat. In deze laatste twee kaarten ligt het projectgebied binnen een perceel dat overeenkomt met het huidige.

BEHE/31/01/25/18 - Digitale aanmaak

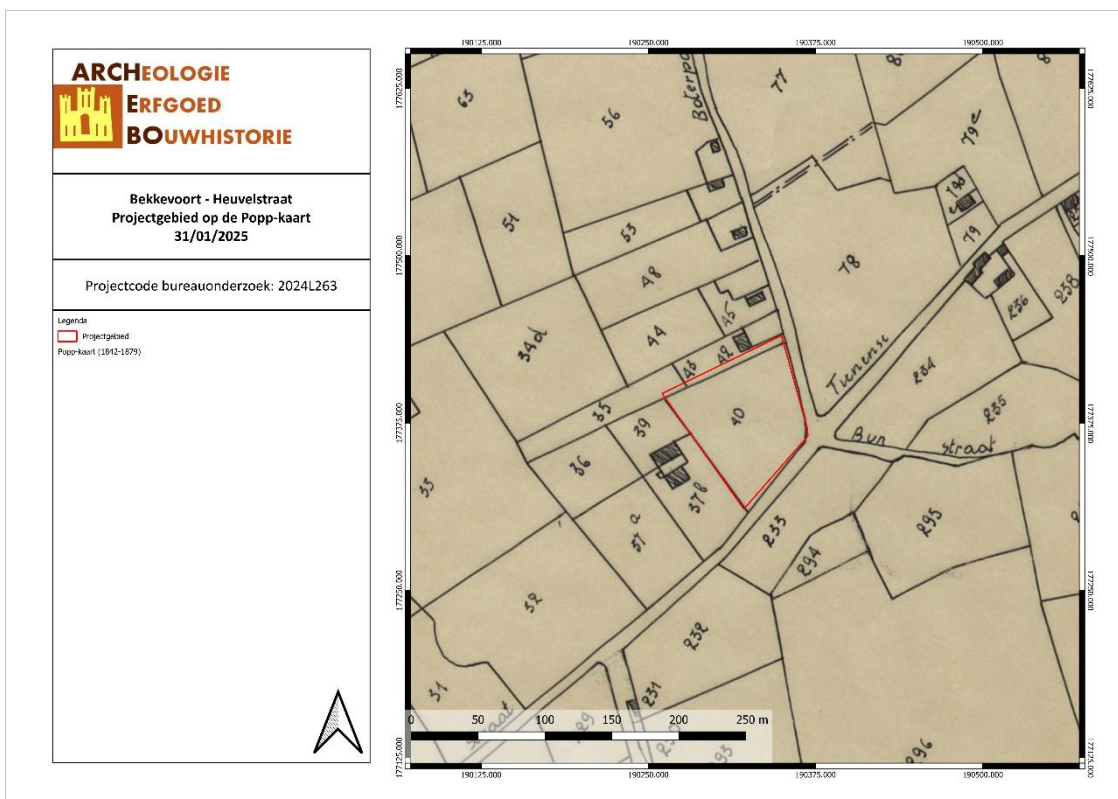
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)

¹³ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 15 april 2024, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

BEHE/31/01/25/19 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025)

BEHE/31/01/25/20 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Popp-kaart (Geopunt, 2025)

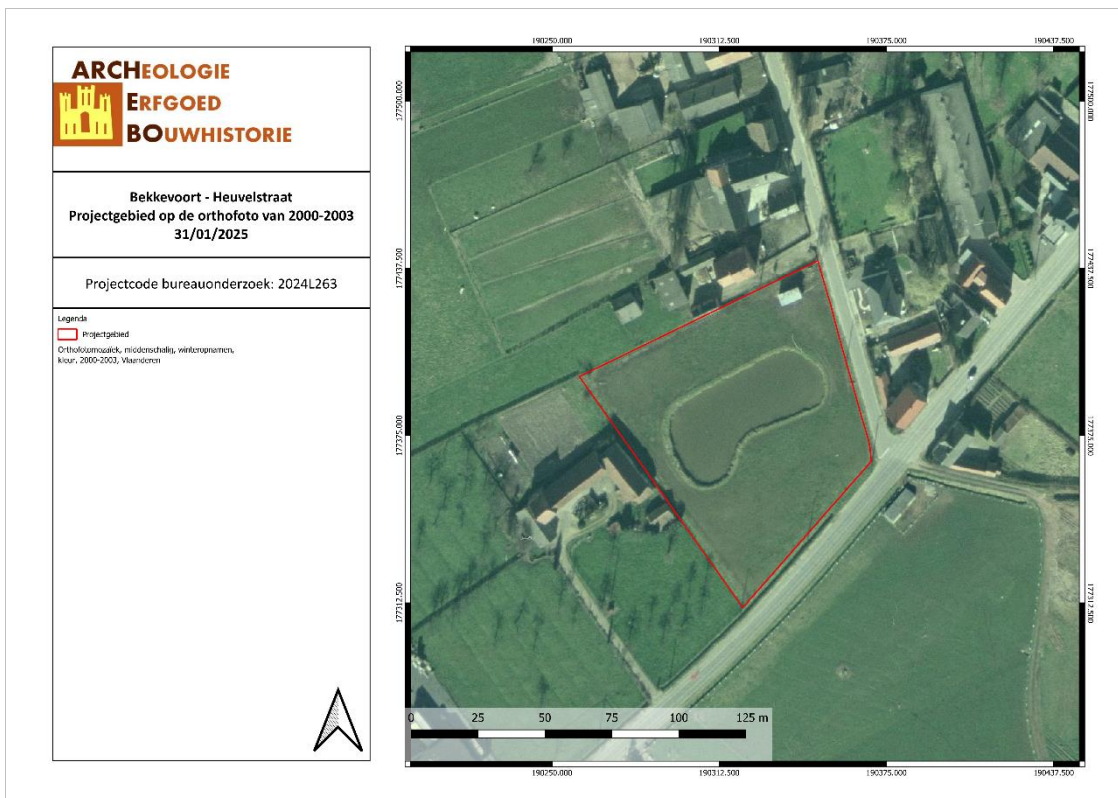
Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken.

De topografische kaarten 1873 tot en met 1939 tonen geen grote verschillen met de oudere kaarten. Op de luchtfoto van 1971 is te zien dat er over het hele projectgebied geen bebouwing is terug te vinden. Het wordt gedomineerd door een centraal gelegen vijver. Vanaf de Orthofoto 2000-2003 is in het noorden van het projectgebied de huidige stal terug te vinden. Op de luchtfoto van 2022 werd het oostelijke deel van de vijver gedempt. Dit is tot op heden de huidige situatie.

BEHE/31/05/25/21 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)

BEHE/31/01/25/22 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2025)

BEHE/31/01/25/23 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2022 (Geopunt, 2025)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het noorden en zuidwesten van het projectgebied binnen een OB bodem. OB betekent 'onder bebouwing'. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd waardoor de onderliggende bodemserie niet meer te identificeren is. Het grootste deel van het projectgebied bestaat echter uit een Lhc bodem. Bij de landbouwgronden is de humeuze bovengrond 25-30 cm dik, grijsbruin, en vertoont roestverschijnselen in het benedengedeelte. Onder bos heeft Lhc een ruwe humusbedekking. De onderliggende uitgeloopte horizont is duidelijk roestig en bleek tot grijsgeel; de verbrokkelde textuur B is eveneens sterk gegleyifieerd, zeer onregelmatig en vertoont grillige vlekken, bruinachtig en sterk roestig. De Lhc gronden vertonen periodiek sterke wateroverlast.

De hoogte van het projectgebied daalt van 58,5 m TAW in het noorden naar 57,5 m TAW in het zuidoosten, een daling van 1 m over een afstand van ca. 100 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus nagenoeg over het gehele terrein hetzelfde. Van oost naar west is er wel een plotse stijging te merken rond 60 m van een hoogte van 57,5 m TAW naar 59 m TAW. De Drieskensbeek loopt net ten zuiden van het projectgebied. Door de nabije ligging van water, maar ook de ligging op de overgang tussen een beekvallei en twee heuvels in het noorden en westen, is er een kans op het aantreffen van steentijd artefactensites. De bodem van het projectgebied is mogelijk te nat voor steentijdsites, maar de aanwezigheid van dergelijke sites kan niet worden uitgesloten op basis van het bureauonderzoek.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied sinds de 18de eeuw in gebruik is geweest als nat weiland. Op de Ferrariskaart staat een klein gebouwtje afgebeeld. Dit is echter de enige kaart waarop dit zo wordt weergegeven, dus het is niet zeker of deze weergave correct is. Op de orthofoto's is te zien dat er sinds de tweede helft van de 20ste eeuw een vijver aanwezig is binnen het projectgebied en dat er sinds het begin van de 21ste eeuw een stal staat in het noorden.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied ligt 1 CAI locatie en 2 nota's. Voor de CAI locatie betreft het silex uit het neolithiserend mesolithicum dat werd aangetroffen tijdens archeologische veldkartering. De nota's betreffen 1 bureaonderzoek waarbij verder onderzoek niet werd aanbevolen. De andere is een proefsleuvenonderzoek waarbij bewoningssporen en materiaal uit de volle en late middeleeuwen werden aangetroffen.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in 6 loten. Loten 1 tot en met 5 worden voorzien voor woningbouw. Het gaat hierbij steeds over open bebouwing. Binnen lot 6 zou de huidige vijver van oriëntatie veranderd worden. Het oostelijke deel van de bestaande vijver wordt dicht gegooid. De nieuwe oriëntatie zal ruwweg noord-zuid zijn. De bestaande vijver heeft een oppervlakte van ca. 767 m², de nieuwe vijver zal ca. 1464 m² groot zijn en zoals gezegd deels overlappen met de ligging van de bestaande vijver. De bodemingreep die gepaard gaat met de aanleg van deze nieuwe vijver zal minimaal 1 m -mV bedragen.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat zijn er nog geen bouwplannen beschikbaar. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een maximale verstoringgraad binnen het volledige projectgebied.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km is slechts 1 archeologische waarde bekend. Ca. 668 m ten noorden van het projectgebied (CAI 539) zijn via veldkartering archeologische vondstenconcentraties aangetroffen van lithisch materiaal uit het neolithiserend mesolithicum. Binnen een straal van 400 m rondom het projectgebied werden 2 archeologienota's opgesteld. Grenzend aan het projectgebied is een lijntracé gelegen waarvoor geen vervolgonderzoek werd aangeraden. Ca. 70 m ten oosten van het projectgebied werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij bewoningssporen en objecten uit de volle en late middeleeuwen werden aangetroffen.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied sinds de 18de eeuw in gebruik is geweest als nat weiland. Op de Ferrariskaart staat een klein gebouwtje afgebeeld. Dit is echter de enige kaart waarop dit zo wordt weergegeven, dus het is niet zeker of deze weergave correct is. Op de orthofoto's is te zien dat er sinds de tweede helft van de 20ste eeuw een vijver aanwezig is binnen het centrale deel van het projectgebied. De verstoringdiepte die deze vijver veroorzaakt heeft bedraagt minimaal 1 m -mV. uit oudere luchtfoto's blijkt dat deze vijver oorspronkelijk groter was in en zich in oostelijke richting uitstrekte. Het oostelijke deel werd in het verleden echter reeds gedempt. Momenteel is er één klein bijgebouw/stal terug te vinden in de meest noordelijke hoek van het projectgebied. Het gaat om een paardenstal met golfplaten dak en wanden gemaakt uit hout. Vermoedelijk is deze stal ongefundeerd en hebben enkel de vier hoekpalen enige, in oppervlakte zeer beperkte, verstoring veroorzaakt. De rest van het projectgebied is in gebruik als weiland.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

De hoogte van het projectgebied daalt van 58,5 m TAW in het noorden naar 57,5 m TAW in het zuidoosten, een daling van 1 m over een afstand van ca. 100 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus nagenoeg over het gehele terrein hetzelfde. Van oost naar west is er wel een plotse stijging te merken rond 60 m van een hoogte van 57,5 m TAW naar 59 m TAW. De Drieskensbeek loopt net ten zuiden van het projectgebied. Door de nabije ligging van water, maar ook de ligging op de overgang tussen een beekvallei en twee heuvels in het noorden en westen, is er een kans op het aantreffen van steentijd artefactensites. De bodem van het projectgebied is vermoedelijk te nat voor steentijdsites, maar de aanwezigheid van mogelijke drogere zandruggen, die wel geschikt zouden zijn voor een aanwezigheid tijdens de steentijd, kan op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

De zone van de deels gedempte vijver is verstoord tot op een diepte van minimaal 1 m -mV. Binnen de rest van het projectgebied worden geen grote verstoringen verwacht op basis van het bureauonderzoek. De stal in het noorden is vermoedelijk ongefundeerd. Waarschijnlijk hebben enkel de vier hoekpalen enige, in oppervlakte zeer beperkte, verstoring veroorzaakt.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

De opdrachtgever zal het projectgebied verkavelen in 6 loten. Loten 1 tot en met 5 worden voorzien voor woningbouw. Het gaat hierbij steeds over open bebouwing. Binnen lot 6 zou de huidige vijver van oriëntatie veranderd worden. Het oostelijke deel van de bestaande vijver wordt dicht gegooid. De nieuwe oriëntatie zal ruwweg noord-zuid zijn. De bestaande vijver heeft een oppervlakte van ca. 767 m², de nieuwe vijver zal ca. 1464 m² groot zijn en zoals gezegd deels overlappen met de ligging van de bestaande vijver. De bodemingreep die gepaard gaat met de aanleg van deze nieuwe vijver zal minimaal 1 m -mV bedragen.

Aangezien het om een verkavelingsvergunning gaat zijn er nog geen bouwplannen beschikbaar. Bijgevolg wordt er uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen het volledige projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het noorden en zuidwesten van het projectgebied binnen een OB bodem. OB betekent 'onder bebouwing'. Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd waardoor de onderliggende bodemserie niet meer te identificeren is. Het grootste deel van het projectgebied bestaat echter uit een Lhc bodem. Bij de landbouwgronden is de humeuze bovengrond 25-30 cm dik, grijsbruin, en vertoont roestverschijnselen in het benedengedeelte. Onder bos heeft Lhc een ruwe humusbedekking. De onderliggende uitgeloopte horizont is duidelijk roestig en bleek tot grijsgeel; de verbrokkelde textuur B is eveneens sterk gegleyifieerd, zeer onregelmatig en vertoont grillige vlekken, bruinachtig en sterk roestig. De Lhc gronden vertonen periodiek sterke wateroverlast.

De hoogte van het projectgebied daalt van 58,5 m TAW in het noorden naar 57,5 m TAW in het zuidoosten, een daling van 1 m over een afstand van ca. 100 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus nagenoeg over het gehele terrein hetzelfde. Van oost naar west is er wel een plotse stijging te merken rond 60 m van een hoogte van 57,5 m TAW naar 59 m TAW. De Drieskensbeek loopt net ten zuiden van het projectgebied. Door de nabije ligging van water, maar ook de ligging op de overgang tussen een beekvallei en twee heuvels in het noorden en westen, is er een kans op het aantreffen van steentijd artefactensites. De bodem van het projectgebied is vermoedelijk te nat voor steentijdsites, maar de aanwezigheid van mogelijke drogere zandruggen, die wel geschikt zouden zijn voor een aanwezigheid tijdens de steentijd, kan op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied sinds de 18de eeuw in gebruik is geweest als nat weiland. Op de Ferriskaart staat een klein gebouwtje afgebeeld. Dit is echter de enige kaart waarop dit zo wordt weergegeven, dus het is niet zeker of deze weergave correct is. Op de orthofoto's is te zien dat er sinds de tweede helft van de 20ste eeuw een vijver aanwezig is binnen het centrale deel van het projectgebied. De verstoringdiepte die deze vijver veroorzaakt heeft bedraagt minimaal 1 m -mV. uit oudere luchtfoto's blijkt dat deze vijver oorspronkelijk groter was in en zich in oostelijke richting uitstrekte. Het oostelijke deel werd in het verleden echter reeds gedempt. Momenteel is er één klein bijgebouw/stal terug te vinden in de meest noordelijke hoek van het projectgebied. Het gaat om een paardenstal met golfplaten dak en wanden gemaakt uit hout. Vermoedelijk is deze stal ongefundeerd en hebben enkel de vier hoekpalen enige, in oppervlakte zeer beperkte, verstoring veroorzaakt. De rest van het projectgebied is in gebruik als weiland.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied ligt 1 CAI locatie en 2 nota's. Voor de CAI locatie betreft het silex uit het neolithiserend

mesolithicum dat werd aangetroffen tijdens archeologische veldkartering. De nota's betreffen 1 bureauonderzoek waarbij verder onderzoek niet werd aanbevolen. De andere is een proefsleuvenonderzoek waarbij bewoningssporen en materiaal uit de volle en late middeleeuwen werden aangetroffen.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

De hoogte van het projectgebied daalt van 58,5 m TAW in het noorden naar 57,5 m TAW in het zuidoosten, een daling van 1 m over een afstand van ca. 100 m. De hoogte van het projectgebied blijft dus nagenoeg over het gehele terrein hetzelfde. Van oost naar west is er wel een plotse stijging te merken rond 60 m van een hoogte van 57,5 m TAW naar 59 m TAW. De Driescensbeek loopt net ten zuiden van het projectgebied. Door de nabije ligging van water, maar ook de ligging op de overgang tussen een beekvallei en twee heuvels in het noorden en westen, is er een kans op het aantreffen van steentijd artefactensites. De bodem van het projectgebied is vermoedelijk te nat voor steentijdsites, maar de aanwezigheid van mogelijke drogere zandruggen, die wel geschikt zouden zijn voor een aanwezigheid tijdens de steentijd, kan op basis van het bureauonderzoek niet worden uitgesloten.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied sinds de 18de eeuw in gebruik is geweest als nat weiland. Op de Ferrariskaart staat een klein gebouwtje afgebeeld. Dit is echter de enige kaart waarop dit zo wordt weergegeven, dus het is niet zeker of deze weergave correct is. Op de orthofoto's is te zien dat er sinds de tweede helft van de 20ste eeuw een vijver aanwezig is binnen het centrale deel van het projectgebied. De verstoringsdiepte die deze vijver veroorzaakt heeft bedraagt minimaal 1 m -mV. uit oudere luchtfoto's blijkt dat deze vijver oorspronkelijk groter was in en zich in oostelijke richting uitstrekte. Het oostelijke deel werd in het verleden echter reeds gedempt. Momenteel is er één klein bijgebouw/stal terug te vinden in de meest noordelijke hoek van het projectgebied. Het gaat om een paardenstal met golfplaten dak en wanden gemaakt uit hout. Vermoedelijk is deze stal ongefundeerd en hebben enkel de vier hoekpalen enige, in oppervlakte zeer beperkte, verstoring veroorzaakt. De rest van het projectgebied is in gebruik als weiland.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied ligt 1 CAI locatie en 2 nota's. Voor de CAI locatie betreft het silex uit het neolithiserend mesolithicum dat werd aangetroffen tijdens archeologische veldkartering. De nota's betreffen 1 bureauonderzoek waarbij verder onderzoek niet werd aanbevolen. De andere is een proefsleuvenonderzoek waarbij bewoningssporen en materiaal uit de volle en late middeleeuwen werden aangetroffen.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de steentijd tot en met de Nieuwe Tijd. Aangezien er in de ruime omgeving nog weinig archeologisch onderzoek werd uitgevoerd is er een kans op kenniswinst.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

BOGEMANS F & VAN MOLLE M., *“Toelichtingen bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 24 Aarschot”*, Brussel 2007.

CLAES, F. *Oude nederzettingen en middeleeuwse geschiedenis in de streek van Diest in Naamkunde, jg. 24, Afl; 1-4, 1992, p. 137-138.*

GOOSSENS E., GULLENTOPS F. en VANDENBERGHE N., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 32, Leuven*, Leuven, 2007, p. 29.

GULLENTOPS F. & WOUTERS L., *Delfstoffen in Vlaanderen* Brussel 1996, 15–17.

HOLSTEIN C., *Archeologienota Tielt-Winge en Bekkevoort*, Aartselaar 2020.

VAN LIEFFERINGE N., *Nota: resultaten van het archeologisch vooronderzoek bij het project “Verbindingsriolering Netelzeep” in Bekkevoort*, Tienen 2022.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. ‘Inventaris Onroerend Erfgoed’. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

‘Ferraris kaarten’. In *Wikipedia*, 26 december 2019. https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferraris_kaarten&oldid=55318413.

‘Geopunt’, z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. ‘Atlas der Buurtwegen’. Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

‘Villaretkaart’. In *Wikipedia*, 6 februari 2020. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2025) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2023 (Geopunt, 2025)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2023 (Geopunt, 2025)	8
Figuur 5: Zicht op de paardenstal in het noorden van het projectgebied (Google Street View, september 2010).....	9
Figuur 6: Zicht op de vijver voor de demping van het oostelijke deel (Google Street View, september 2010).....	9
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2025).....	10
Figuur 8: Bestaande situatie (Opdrachtgever, 2025).....	10
Figuur 9: Verkavelingsplan (Opdrachtgever, 2025)	11
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (N-Z) (Geopunt, 2025)	12
Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (O-W) (Geopunt, 2025)	13
Figuur 12: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2025).....	13
Figuur 13: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel detail (Geopunt, 2025)	14
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Landschapskaart (Geopunt, 2025)	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (Geopunt, 2025)	16
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200 000 (Geopunt, 2025)	17
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50 000 (Geopunt, 2025) .	18
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2025)	19
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Bodemgebruikskaart (DOV, 2025)	20
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Potentiële bodemerosiekaart (DOV, 2025)	20
Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2025)	21
Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2025)	22
Figuur 23: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)	25
<i>Figuur 24: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2025)</i>	<i>25</i>
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2025)	26
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2025).....	27
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Popp-kaart (Geopunt, 2025).....	27
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2025)	28
Figuur 29: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2025).....	29
<i>Figuur 30: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2022 (Geopunt, 2025)</i>	<i>29</i>

7 PLANNENLIJST

BEHE/31/01/25/1 - Digitale aanmaak	6
BEHE/31/01/25/2 - Digitale aanmaak	6
BEHE/31/01/25/3 - Digitale aanmaak	8
BEHE/31/01/25/4 - Digitale aanmaak	10
BEHE/31/01/25/5 - Digitale aanmaak	13
BEHE/31/01/25/6 - Digitale aanmaak	14
BEHE/31/01/25/7 - Digitale aanmaak	15
BEHE/31/01/25/8 - Digitale aanmaak	16
BEHE/31/01/25/9 - Digitale aanmaak	17
BEHE/31/01/25/10 - Digitale aanmaak	18
BEHE/31/01/25/11 - Digitale aanmaak	19
BEHE/31/01/25/12 - Digitale aanmaak	20
BEHE/31/01/25/13 - Digitale aanmaak	20
BEHE/31/01/25/14 - Digitale aanmaak	21
BEHE/31/01/25/15 - Digitale aanmaak	22
BEHE/31/01/25/16 - Digitale aanmaak	25
BEHE/31/01/25/17 - Digitale aanmaak	25
BEHE/31/01/25/18 - Digitale aanmaak	26
BEHE/31/01/25/19 - Digitale aanmaak	27
BEHE/31/01/25/20 - Digitale aanmaak	27
BEHE/31/05/25/21 - Digitale aanmaak	28
BEHE/31/01/25/22 - Digitale aanmaak	29
BEHE/31/01/25/23 - Digitale aanmaak	29